

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto... \$3.00
- ima 10.000 naročnikov -

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States -
Issued every day except
- Sundays and Holidays -

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. NO. 148. — ŠTEV. 148. NEW YORK, THURSDAY, JUNE 24, 1915. — ČETRTEK, 24. JUNIJA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

AVSTRIJCI IN NEMCI SO ZAVZELI LVOV. RUSI SO SE UMAKNILI DALJE PROTI ZAHODU.

GENERAL BOEHM-ERMOLLI JE VKORAKAL NA ČELU DRUGE ARMADE V ZAVZETO MESTO. — PROTI LVOVU JE PRODIRALO PET AVSTRIJSKIH IN NEMŠKIH ARMAD. — NEMŠKI CESAR JE ODLIKOVAL AVSTRIJSKEGA NADVOJVOĐO FRIDERIKA. — TURŠKI SULTAN JE ČESTITAL NEMŠKEMU IN AVSTRIJSKEMU CESARJU. — PROTI DARDANELAM JE ODPLUL DEL ITALIJANSKEGA BRODOVJA. — SRBI IN ČRNOGORCI PRODRAJO PROTI SKADRU.

Lvov zavzet.
Berlin, Nemčija, 23. junija. — Iz avstrijskega glavnega štaba poročajo, da je zavzela po hudih bojih druga armada glavno mesto Galicije, Lvov.
Berlin, Nemčija, 23. junija. — Vrhovno vodstvo je izdalo danes sledeče poročilo:
Avstrijske čete so zavzele danes popoldne glavno mesto Galicije, Lvov, z naskokom. Zavzete so tudi vse ruske postojanke pri Mikolajevu.
V okolici reke San je položaj neizpremenjen. Rusi so se že pričeli umakati.

Avstrijsko poročilo.
Dunaj, Avstrija, 23. junija. — Uradno se naznanja: — Severno in severno zahodno od Lvova so stale ruske čete v močni defenzivi. V torek zjutraj ob petih so navali dunajski domobranci na cesto Janow—Lvov, skoraj v istem času so se pa približale naše čete s severozahodne strani, prečkale reko Mlinevko in naskočile ruske postojanke pri Lizi Gori. Popoldne smo zavzeli vse strelne järke in zakope na zapadni strani Lvova. Pri tem smo prodrli rusko fronto in pogladi sovražnika s težkimi izgubami nazaj.

Tem operacijam je sledilo več manjših spopadov, in slednjič je ob starih popoldne vkorakal general Boehm-Ermolli na čelu druge armade v Lvov.
Rusi so se pri Rava Ruski umaknili. Pri Tanevu smo odbili vse posamezne ruske napade. Med rekama San in Vislo se je sovražnik zadujo noč za nekaj milj umaknil in dospel do zadnje obrambne črte, katere pa ne bo mogel dolgo časa braniti.

Nadvojvoda Friderik.
Dunaj, Avstrija, 23. junija. — Cesar Viljem je imenoval vrhovnega poveljnika avstrijske armade, nadvojvoda Friderika, za feldmaršala v pruski armadi.

Pet armad proti Lvovu.
Dunaj, Avstrija, 23. junija. — Proti Lvovu je prodiralo pet avstrijskih oziroma nemških armad. Prva je prodirala od Srtija proti severu, druga izpred Przemysla proti Komarnu, tretja izpred Przemysla naravnost proti Lvovu, četrta od Jaroslava proti Zolkiewu, peta pa izpred Sienave mimo Rave Ruske. Armadam so poveljevali generali: Mackensen, Marwitz, Boehm-Ermolli in Woyrsch.

Ruski jettniki.
Berlin, Nemčija, 23. junija. — Nemci so vjeli od 12. junija pa dosejali več 60.000 ruskih vojakov ter zaplenili veliko množino vojnega materijala.

Viljem, Franc Jožef in sultan Mohamed.
London, Anglija, 23. junija. — Neka tukajšnja brzojavna agencija naznanja, da je zavladalo po Avstriji, Nemčiji in Turčiji velikansko navdušenje vsled padea glavnega galicijskega mesta. Avstrijski cesar Franc Jožef in nemški cesar Viljem sta drug drugemu čestitala, obema je pa čestital turški sultan Mohamed. Šolski otroci v Nemčiji in v Avstriji imajo jutri prost dan.

Odlikovanje.
London, Anglija, 23. junija. — Z Dunaja poročajo, da se nameravata avstrijski in nemški cesar v najkrajšem času sestati v Lvovu. Cesar Viljem je imenoval avstrijskega nadvojvoda Friderika in

Z zapadnih bojišč. Na višinah pri Maas.

Nemci poročajo, da so se izjalovili francoski poskusi, da prodrejo nemško črto pri Calonne.

ZAVZETJE SONDERNACHA.

Sondernach je padel v francoske roke. Infanterijski boji pri Arras in v Vogezi.

Berlin, Nemčija, 23. junija. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so Nemci iz Givenehy in iz La Bassée z dalekosežnimi topovi obstreljevali Dunkirk in koncentracijska taborišča na različnih mestih. Pri Neuville se je zavrnilo vse sovražne naskoke, še predno so se mogli razviti.

Južno od Souchez so Nemci precej napredovali. Na višinah pri Maas se je odbilo Francoze, ki so skušali prodreti skozi nemške obrambne črte.

V Vogezi so zavzeli Nemci nek gruč pri Ban-de-Sapt, za katerega so se vršili boji že več mesecev.

Parisko poročilo.

Pariz, Francija, 23. junija. — V oficijelnem popoldanskem poročilu se glasi, da se je nadaljevalo z obstreljevanjem pri Arras na obeh straneh in da je trajal boj celo noč. Nemci so vpriporili nove protinaskoke v bližini pokopališča v Neuville in v smeri "Labi-rinta". Vse te protinaskoke se je zavrnilo.

Zapadno od Argonov se vrše boji za posest nekaterih zakopov. Uporablja se ročne granate.

Na višinah pri Maas, pri Calonne, so Francozi zopet zavzeli zakope, katere so prej izgubili. V Lotaringiji se je odbilo nemške protinaskoke pri Leintury ter so vstrajali Francozi v novo dobljenih pozicijah.

V Vogezi, pri Fontenelle, nadalje v okolici Ban-de-Sapt so naskočili Nemci francoske pozicije, potem ko so izstrelili preje kakih 4000 granat. Posrečilo se jim je zavzeti francoske zakope. Francozi so kmalu nato vpriporili protinaskoke ter zopet zavzeli večji del preje izgubljenega ozemlja.

V večernem poročilu se glasi, da so se vršili severno od Arras nekateri infanterijski boji. Severno od Souchez se je odbilo neki nemški protinaskoke.

V gozdu Le Pretre so pričeli Nemci z obstreljevanjem francoskih pozicij.

Iz Vogezev se poroča, da ovira gosta megla vse večje operacije.

V dolini reke Ficht so zavzeli Francozi mesto Sondernach.

Zeppelin povzroča veliko škodo.

Berlin, Nemčija, 23. junija. — Častniki švedske parnika "Jotun" poročajo, da so bile razdejane ob priliki Zeppelin napada na angleško obal v noči 15. junija mornariške naprave in arzenal v South Shields. Povzročena škoda je baje veličanska.

Nova balkanska vojna.

Berlin, Nemčija, 23. junija. — Sem je dospel iz Sofije nemški poslanik zunanemu ministrstvu natančno poročilo o bojih na Balkanu. Angleško, francosko in rusko časopisje ni baje nič kaj zadovoljno s sedanjo situacijo na Balkanu. Vsled spora med Bolgarsko in Srbijo je obnovitev balkanske zveze skoraj nemogoča. V kratkem bo nastal spor tudi med Srbijo in Rumunsko, ker hoče imeti obe del Banata. Ruski diplomati se resno boje nove balkanske vojne.

Proti Skadru.

Rim, Italija, 23. junija. — Neki tukajšnji list je dobil poročilo, da Srbi uspešno prodirajo v Albanijski. Zavzeli so Drač, sedaj pa nameravajo napasti Skader. Srbom pomagajo črnogorske čete.

Avstrijsko vojno posojilo.

Dunaj, Avstrija, 23. junija. — Razpis drugega avstrijskega vojnega posojila je imel lep uspeh. Dosedaj so podpisali ljudje že za 4 in pol milijarde posojila.

Italijani prodirajo v smeri proti Beljaku.

Iz italijanskih virov se poroča, da so zavzeli Italijani vse pozicije ki branijo Naborjet.

PRI KOBARIDU.

Nadvojvoda Evgen je reorganiziral dva prejšnja armadna zbora za boj v gorah.

Videm, Italija, 23. junija. — Italijani so zavzeli vse pozicije, ki branijo Naborjet, močno postojanko pred železnico, ki vodi v Beljak, eden izmed treh ciljev italijanske armade. Boj za posest teh pozicij je bil oster ter so kazale posebno oster odpor ogrske čete. Italijani obstreljujejo sedaj Naborjet.

Vsled prihoda novih avstrijskih ojačenj je bilo ustavljeno prodiranje Italijanov pri Kobaridu, vendar pa se niso umaknili nazaj preko reke Soče.

30.000 Avstrijcev je prodrlo iz Trnovskega gozda ter korakajo sedaj proti avstrijskim pozicijam severno od Gorice.

Južnoistočno od Bovea so skušali močni avstrijski oddelki pogladi Italijane nazaj in ti so se res umaknili, a se obenem skрили v nekem gozdu. Avstrijci so prikorakali mimo ter zasedli italijanske pozicije. V tem trenutku pa so otvorili Italijani, skriti v gozdu, nanje oster ogenj iz strojnih pušk in uničili kakih 400 Avstrijcev.

Nadvojvoda Evgen, vrhovni poveljnik avstrijskih čet na italijanski fronti, je reorganiziral dva armadna zbora, določena za bojevanje v gorah. Ta dva armadna zbora sta bila prvotno organizirana, ko je bil nadvojvoda še zborni poveljnik na Tirolskem. Ta dva armadna zbora štejeta nad 50.000 mož in častnikov.

Italijansko poročilo.

Rim, Italija, 23. junija. — Eden italijanskih generalov je opisal prvi mesec italijanske kampanje proti Avstriji n sledeči način: "Pred enim mesecem so udrili Italijani v avstrijsko ozemlje ter zasedli pozicije na fronti, ki je dolga 500 milj. Oddelek avstrijske mornarice je obstreljeval istočno italijansko obal in avstrijski aeroplani so vrgli enajst bomb na Benetke.

Tekom tega meseca so se polastili Italijani cele Furlanije. Padla Tolmina in Gorice, dveh močnih avstrijskih postojank, je pričakovati vsaki trenutek in to bi odprlo pot v Trst. V Južni Tirolski pa so zasedli Italijani višine in prelaze, iz katerih jih Avstriji niso mogli več pregnati. (Vse to je res, le z razločkom, da Avstriji niti branili niso Furlandije. Kjerkoli pa so naleteli Italijani na odpor, niso dosegli ničesar. Op.ured.)

Armadni glavni stan je izdal večeraj zvečer sledeče poročilo: "Aktivnost sovražnika se je večeraj omejevala na obstreljevanje iz velike razdalje in sicer na različnih točkah fronte.

Pri Krnu (Monte Nero) so naleteli naše planinske čete večeraj prvič na močne avstrijske čete, ki so najbrž prišle iz Galicije.

Avstrijci so zopet vpriporili nočne naskoke na naše pozicije pri Plavi ter uporabljali pri tem ročne granate. Vse te naskoke se je odbilo.

Ob dolenjem teku reke Soče smo utrdili naše postojanke. Poplava, katero je vpriporil sovražnik v ozemlju, ki leži ob tržiškem prekopu, je nekoliko usahnila, a tvorila še veliko zapreko.

Italijani obstreljujejo Naborjet.

Ljubljana, Kranjska, 23. junija. — Glasom poročil, ki so došla s fronte, obstreljujejo Italijani Naborjet, potem ko so zavzeli vse pozicije, ki branijo to mesto.

Boj v oblakih pri Stelvio prelazu.

Zeneva, Švica, 23. junija. — Dnevne bitke nad oblaki se vrše med Italijani in Avstrijci pri Stelvio prelazu, ki je znan kot "vrata v Italijo". Avstrijci so prelaz moč-

no utrdili z gorsko artilerijo in bločnimi hišami. Italijani se nahajajo v posesti drugega prelaza, ki leži v bližini.

Italijanski ubežniki.
Milan, Italija, 23. junija. — Nekako 2500 italijanskih ubežnikov je prišlo v pretekli noči v Milaj iz avstrijskih mest in koncentracijskih taborišč. Nekako 8000 nadaljnjih pa se pričakuje danes ali jutri. Vsi se pritožujejo, da se je grdo postopalo z njimi, da se je ločilo družine. V Italijo se je pustilo le ženske, otroke in moža, stare nad 50 let. Vse mlajše se je pridržalo v Avstriji.

Ubežniki so polni hvale glede nastopa ameriškega konzula v Trstu, ki se je zavzel zanje ter jim pomagal, kjer je mogel. V Trstu vlada baje strašna beda. Avstrijske oblasti so raztrosile poročila o velikih zmagah Avstrijcev in o zavzetju številnih italijanskih mest. Tržačani pa so lahko videli z daljnogledom italijansko trikoloro, razvito v Gradežu in požar, ki je divjal v Trzinu in tamokšnji italijedelnici ob priliki zavzetja od strani Italijanov.

Italija hoče končati vojno?

Berlin, Nemčija, 23. junija. — Prekmorska agencija je izdala danes sledeče poročilo:

"Posebni poročevalci list. "Taegliche Rundschau" na Dunaju brzojavljajo, da je izvedel iz zanesljivega vira sledečo vest: Italija je baje izprevidela, da ji je nemogoče prodreti naprej v avstrijsko ozemlje. Vsled tega je stavila Avstriji ponudbo, da se slednja počasi umakne iz ozemlja, katero se je prvotno ponudilo Italiji v kompenzacijo. Kot povračilo pa bo Italija prenehala z vojaškimi operacijami, izvzemši v ozemlju, katero je zasedla. To ponudbo so baje stavile nevtralne osebe po naročilu Italije.

Italija je baje pripravljena skleniti po vojni novo zvezo. Italijanska vlada se boji revolucije v deželi.

Vojevanje na morju.

Parnik z žitom na krovu je bil torpediran, a je mogel priti do obrežja. Angleška križarka poškodovana.

London, Anglija, 23. junija. — Parnik "Tunisiana" je bil pri Lowestoft torpediran od nekega nemškega podmorskega čolna. Kapitana se je posrečilo privedi parnik do brega. "Tunisiana" se je nahajala na poti iz Montreala v Hull ter je imela na krovu 5000 ton žita.

Angleška križarka "Roxburgh" je bila v nedeljo torpedirana od nekega nemškega podmorskega čolna. Križarka ni bila močno torpedirana ter je prišla z lastno paro v pristanišče. Dejstvo, da se ni izstrelilo drugega torpeda, kaže, da je bil nemški podmorski čoln najbrž poškodovan od ognja z angleške križarke.

"Roxburgh" vsebuje 10.850 ton ter je bila zgrajena l. 1901.

Švedski parniki.

Nemške bojne ladje so v Istočnem morju zaplenile pet švedskih parnikov, ki so imeli na krovu les, namenjen za Anglijo.

Švedski poštni parnik "Venus" je dospel večeraj v Newcastle z zmanjšanim tovorom. Vsi deli tovora, ki je obstajal iz surovega masla, rib in drugih živil, se je moralo na povelje poveljnika nekega nemškega podmorskega čolna vreči preko krova, ker bi se drugače parnik torpediralo. Ostali tovor, les, se je pustilo na krovu.

To je baje prvi pot, da je nemški podmorski čoln prizanesel takemu parniku.

Novi državni tajnik.

Washington, D. C., 23. junija. — Predsednik Wilson je imenoval Roberta Lansinga državnim tajnikom, na mesto Bryana, ki je odstopil.

REVOLUCIONARNO GIBANJE NA ČEŠKEM, MORAVSKEM IN V ŠLEZIJI.

POROČA SE, DA SE ŠIRI NA ČEŠKEM, MORAVSKEM IN V ŠLEZIJI REVOLUCIONARNO GIBANJE IN DA JE NASTOPILA VLADA Z VSO STROGOSTJO PROTI UPORNIKOM. — DVA ČEŠKA POLKA STA SE BAJE UDALA RUSOM BREZ BOJA. — ARETACIJE ČEŠKIH VODITELJEV.

London, Anglija, 23. junija. — Čudno hre na razmere v Avstriji meče poročilo, da je cesar Franc Jožef izbrisal iz seznama avstrijske armade 28. češki infanterijski polk. Tozadevno vest je sporečil neki češki poročevalec listu "Neuzuerlicher Zeitg."

Situacija na Češkem, Moravskem in v Šleziji je postala v zadnjih tednih zelo akutna. Moravski cesarski namestnik, baron Leyleben, je vodil v zadnjem času zelo strog režim in veliko oseb je bilo že usmrčenih vsled obdolžbe, da so širili prorussko propagando.

V Kyjov na Moravskem je bilo obošenih dvanaest oseb, ker so širile neki letak ruskega velikega kneza Nikolaja. Pred kratkim je bil obsojen na smrt zelo popularni član moravskega deželnega zbora, dr. Fischer, ker se je baje v njegovem uradu pomanjševalo dotični

Grozovito postopanje z Amerikanci v Mehiki.

Yaqui Indijanci so napadli ameriške naseljence v Yaqui dolini. — Lakota v Mexico City.

MOTEN PROMET.

Governer Maytorena je poslal šefa svojega generalnega štaba, De la Vega, v Washington.

Guaymas, Mehika, 23. junija. — Danes so fotografirali trupla ohih ameriških državljanov, katere so Yaqui Indijanci v dolini Yaqui masakrirali. General Villa je bil sicer poslal v dolino nekaj svojih vojakov, ki se pa niso mogli ustavljati navalu Indijancev. Indijanci so napadli oddelke kmetov, katere je šteli 80 Villovih vojakov.

Vnela se je vroča bitka, v kateri so bili Indijanci zmagovalci. Padlo je 21 vojakov, osem jih je bilo ranjenih, kakih 20 jih pa pogrešajo.

San Antonio, Tex., 23. junija. — Genera Devo, ravnatelj ameriške družbe Rdečega križa je naznanil, da bi v Saltillo, Sabinaru in Monclovi umrlo najmanj 12.000 Mehikancev od lakote, če bi jim ne priskočili Amerikanci pravočasno na pomoč. Najstrašnejše razmere vladajo v glavnem mestu Mehike, V Laredo, Tex., je dospelo kakih 1000 mehiških beguncev, za katere mora skrbeti mestna uprava in milosrdni prebivalci.

Nogales, Sonora, 23. junija. — Governer Maytorena je poslal šefa svojega generalnega štaba, polkovnika Rodolfa De la Vega v Washington. Baje bo odšel v zvezo glavno mesto tudi Villov general Angeles, ki se sedaj začasno mudi pri svoji družini v Boston. Mass. De la Vega bo pojasnil predsedniku, kakšne razmere so sedaj zavladale v Mehiki in ga bo poskušal prepričati, da edino Villa zamore napraviti mir in red.

Washington, D. C., 23. junija. — General Carranza je danes sporočil zvezni vladi, da se pod nobenim pogojem ne bo pogajati z generalom Vilhom ali s kakim drugim glavarjem, češ, da razen sebe nikogar ne pripozna za osebo, ki bi imela kaj odločevati v Mehiki.

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naša oglaš.

TVRDKA FRANK SAKSER, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

Carranza namerava proglasiti generalno amnestijo za vse Mehikance razen za Villo in njegove poveljnike. Villi in njegovim poveljnikom ne bo preostajalo ničesar drugega kakor zapustiti deželo, ali se pa zagovarjati pred vojnimi sodiščem.

Ustreljen kot špijon.

London, Anglija, 23. junija. — Radi špijonaže na smrt obsojeni Nemece Mueller je bil danes v Towerju ustreljen.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljave kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovnikom v južnih Tirolah, na Goriškem in ob obali Primorja, to je za TRST, ISTRO in DALMACIJO ob obrežju. Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

48	7,65	200	33 00
50	8,25	250	41 25
55	9,10	300	49 50
60	9,90	350	57 75
65	10,75	400	66 00
70	11,55	450	74 25
75	12,40	500	82 50
80	13,20	600	99 00
85	14,05	700	115 50
90	14,85	800	132 00
100	16,50	900	148 50
110	18,15	1000	163 00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naša oglaš.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKKER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
21 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
pol leta za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 4.00
Evropa za vse leto 2.50
Evropa za pol leta 1.50
Evropa za četrtletje 1.00"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in oznaki se ne
prihajajo.Denar naj se blagovito pošilja po —
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
izdatke naznani, da hitreje
najdemo naslovnika.Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:"GLAS NARODA"
21 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4087 Cortlandt.

Črnci in ustava.Z enim udarcem je zvezno nad-
sodišče izpremenilo politično
strukturo južnih držav potom
razsodbe, izrečene v ponedeljek,
glasom katere so takozvane "sta-
roočetovske klavzule" neustavne.
Črnci je sedaj tudi v južnih državah
zopet politični faktor, s katerim
morajo računati vse stran-
ke.Takozvane staročetovske klav-
zule so že starjšega datuma. Juž-
ne države, katere se je hotelo s
15. amendmentom k zvezni ustavi
prisiliti, da dajo črncem politično
enakopravnost, so se poslužile te-
ga sredstva ter skozi desetletja
onemogočale izvedbo zvezne usta-
ve. Klavzule, katere se je vte-
silo ustavam skoro vseh južnih
držav, se ne glase povsed enako.
Vse pa soglašajo v tem, da so mo-
ški nad 21 let, ki so državljani
Združenih držav in kojih stari o-
četje so bili že leta 1866 upravi-
čeni do volitev, izveti od dote-
nih določb amandementa. Ako so
različne državne zakonodaje do-
ločile zmoglost pisanja in čitanja
za predpogo volilne pravice, so
bili belci izveti od te določbe, do-
čim se je napram črncem brezob-
zirno izvajalo to določbo. V neka-
terih državah se je določilo mesto
spodobnosti pisanja in čitanja po-
sest zemljišča in v drugih se je za-
hlevalo od črncev tehnično znanje,
predno se mu je dovolilo volilno
pravo. Na ta način se je izvedlo
popolno brezpravnost črnega pre-
bivalstva in je bilo leta 1912 v dr-
žavi Tennessee v cellem 39 črncev
upravičenih do volitev, v državi
Georgia pa 27, dasiravno je v teh
dveh državah med 20,000 do
30,000 možkih črncev, ki bi si-
ceer imeli volilno pravico.Sedaj pa je to naenkrat postalo
drugače. Soglasni sklep najvišje-
ga zveznega sodišča ne pripušča
sedaj nobenega drugega izhoda.
Odločno spremlja še druga, ki se
glasi, da nima črncev le ustavne
pravice oddati svoj glas, temveč
tudi nadaljno, da se njegov glas
šteje. Preziranje glasov, katere so
oddali črnci, bi bilo v bodoče mo-
goče le v slučaju, da bi bili obe
stranki s tem zadovoljni. To pa je
izključeno iz številnih vzrokov.S tem pa seveda ni misliti, da
se bo dosti izpremenilo glede po-
litičnega suženjstva črncev v juž-
nih državah. Zvezno nadso-
dišče je čisto jasno pokazalo pot, po
kateri je treba kreniti, da se tudi
v bodoče zabrani pretežni večini
črncev izvrševanje volilne pravi-
ce. V razsodbi se namreč izrecno
povdarja, da je dokaz naobrazbe
ustavno dopusten, da ga pa je
treba uporabljati z ozirom na vse
državljanke, brez ozira na barvo,
pleme itd.Vsed tega se bo napravilo ob-
veznim za vse možne dokaz zmog-
nosti pisanja in čitanja in črnci
bodo pri skušnjah navadno pro-
padli. Črnci in s njimi vred "ne-
zaželjeni" elementi med belim pre-
bivalstvom. Na ta način se ubijedve muhi na en udarec in se do-
seže več kot preje in to z bolj pri-
prostim in manj grdimi sredstvi.
Črnci so sedaj zopet politični
faktor v južnih državah, — ali
pa ne!**Dopisi.**White Valley, Pa. — Gotovo bo
vsakega rojaka zanimalo, da bo
mlado društvo organizacije svete
Barbare postaja št. 86 v White
Valley razvilo v kratkem času
svojo zastavo, ki bo za nas tujak-
šnje Slovence znamenje sloge in
bratstva. Prepričani smo, da se bo
te slavnosti udeležilo kolikor mo-
goče veliko število rojakov, da
bomo tako svetu pokazali, koliko
nas je in kako smo javni. Po-
treba je pa, da nekoliko pojasnimo
glede slavnosti, ki se bo vršila v
nedeljo dne 4. in ponedeljek 5. ju-
lija. Vlaki vozijo vsi tako, da se
bodemmo sešli na Export, kolodvor-
u ob 12. in 47 minut popoldne.
Vsi oni, ki si pa hočejo kaj ogleda-
ti naselbino, naj pridejo ob 5.
uri in 43 minut popoldne. Odtam
je le par minut v White Valley,
kjer bo razvite zastave. Vsi dru-
gi vlaki vozijo iz Pittsburgha di-
rektno na White Valley. Upam,
da to pojasnilo glede vlakov za-
dostuje, če pa kdo še ni na čistem,
naj vpraša na bližnjem kolodvoru.
Vsem cenjenim rojakom se
priporočam, da se bodo v velikem
številu udeležili. Na svidenje! —
Rojak.Opomba uredništva. — Konec
dopisa smo izpustili, ker nečemo
prepirov in nočemo, da bi kdo mi-
slil, da želimo komu kaj škodo-
vati. Rečemo samo: Čudna so pota
božja!**Psihijatrija.**Štiri stoletja pred Kristovim
rojstvom je bil ustvaril Hipokrat
podlago zdravstva, v katerem je
bilo obsežno tudi zdravljenje u-
mabolnosti. Kdo ve, na kakšni višini
bi se nahajala danes psihijatrija,
ako bi se bili Hipokratovi nauki
neprestano razvijali? Toda temu
ni bilo tako. Psihijatrija je še več
stoletij popolnoma zanemarjala.Ko je začela prevladovati te-
koma časa Aristotelesova teorija,
da je namreč duša odvisna od te-
lesa, začeli so se zdravniki vnovič
baviti z umobolnimi; toda ko so
zdravniki dognali umobolnost, za-
dovoljilo so se s tem, da so napra-
vili blaznega neškodljivim. Bolni-
ke so napravili neškodljive s tem,
da so jih, kakor je bilo pač v raz-
nih deželah običajno, odposlali
čez mejo in jih prepustili same
sebi, ali pa so jih zapirali v po-
sebne stolpe za norce, v hiše za
govabe, v zapore, ječe in kaznil-
nice.Začetkom 1. 1305 so začeli na
Švedskem spravljati umobolne v
posebne v to svrhu pripravljene
zavode. Polagoma so sledile temu
izgledu v poznejših stoletjih Špa-
nija, Francija in Nemčija.Sredi 18. stoletja so bili umo-
bolni vključeni v verige liki ne-
varni zločinci. Proti koncu tega
stoletja se je konečno oglašil ve-
liki psihiatr Pinel na pariški Sal-
petriere, ki je odločno zanikal, da
bi bila umobolnost neozdravljiva
in ki je dal iniciativo za gradbo
norisnice, v katerih so se imeli u-
mabolni zdraviti človeški, ne pa,
da bi se brutalno zapirali v ječe.
S tem je dal Pinel nepozaben iz-
gled v zgodovini zdravstva in od
tega časa korakajo zahteve znan-
stva z onimi človekoljubja roko
v roki.Začetkom 19. stoletja pa je na-
stopila za nesrečne umobolne no-
va doba. Anglež Connolly je 21.
septembra 1839 odpravil v nori-
šnici Hauwell v Middlesex-a vsa
mehanična prisilna sredstva, ki so
se bila tedaj uporabljala proti u-
mabolnim.Znanstvo je zmagovalo. Znanstvo
pa je prodiralo še dalje.L. 1875 so uvedli v škotski no-
risnici v Woodlee pri Glasgowu
sistem "odprtih vrat" in izkuš-
nja uči, da so zidovi, omrežja, za-
porne in ograje le v mali meri
bolj potrebne nego v vsakem dru-
gem običnem bolniškim zavodu.Od tiste dobe je nastalo med
bolj naprednimi državami pravo
teknovanje v tem, da bi se izve-
del moderen način zdravljenja u-
mabolnih. Na Nemškem, v Zdu-
ženih državah in v Italiji gradijo
norisnice po sistemu raztresenih
paviljonov, pripravnih za kmetij-
ske kolonije.Za vsebino oglašev ni odgovor-
no ne uredništvo ne upravitelje**Medeni tedni.**

Spisal Drago Komac.

Filistre in materialiste svarim
že vnaprej: ne čitajte tega, znalo
bi škoditi vaši grešni duši!
Sedeli smo za štirioglo, ne o-
kroglo mizo. Meni je prirojeno
neko sveto spoštovanje do okrog-
lih miz, zlasti, ako iste stoje v
sredini sobe. No, vsak zemski tr-
pin ima svoje muhe in tako bo tu-
di z menoj.Torej sedeli smo pri štirioglati
mizi in davili uro za uro, da je iz-
ginil dan. Bila nas je šestorica.
Očka župan, tri mlade gospi-
ce, ena lepša in bujnejša od druge,
moj na srečo bolni prijatelj in se-
veda tudi jaz. Gospod oče župan
se široko sedel na častnem me-
stu koncu mize ter zalagal svoje
premoženje z dobro porejro rib,
solate in zraven tudi bržle. Na
en strani mize so sedele naše tri
divne rožice ter pomagale gospo-
du županu rešiti dano mu nalogo.
Sramečljivo je šlo v začetku, a
kmalu je začelo vendar tudi pri-
njih gladko teči po nežnih grebih,
ko sva s prijateljem, sedeča pri
zidu, voščila prav iz sreča dober
tek. Za dokaz, da je najino vo-
ščilo res pomagalo, naj cmenim:
vsaka je segnila se pri koncu kon-
cev po par velikanskih hrusk, ki
so čakale na požrešne sredi
mize.Tudi midva s prijateljem sva
začutila v nekem skrivnem kotič-
ku pajka, ki je godrnjaje predel
najfinejšo svilo. Pregledala sva ga
s kosom na eni strani pečnega
mesa. Velikanski prijatelj pes
je hodil okrog mize ter cedil ne-
sramno pri dostojni družbi sline.
Beseda je ustvarila besedo, da
ne boste mislili, da smo samo jedi
in pili ter molčali. Moj prijatelj,
zagrižen materialist, je vedno
govoril o filozofiji, kislemlu želju
in krompirju. Slednjič smo vendar
pogovor nekako zasukali in tako
je prišlo, da so me zale gospi-
ce naprosile, naj jim razlagam, kaj
so medeni tedni...Grenka je bila ta! Kako naj
jim vendar to razlagam, ko še
sam nisem okusil in skusil teh te-
dnov. Ker pa nisem prinesel oni-
dan vseh misli s seboj in sem jih
polovico doma pustil, sem obljui-
bil in sklenil to zanimivo stvar
preučiti in jim o priliki razlagati.
Medeni tedni — ve grozne be-
sedel! Ves teden sem prebil med
stahom in upom, med delom in
trudom radi vas. Naj se li blami-
kam s svojim predavanjem? Tega
pa že ne, za vse koseki na svetu
ne! Blamiral sem se že na vseh
koncih in krajih, da sem vsa ose-
ba — jaz — nič drugega, nego ve-
likanska — blamaža. In en ves te-
den sem po neumni glavi zapra-
vil brez koristi. En teden — to je
velik del mojega življenja, ki sem
ga porabil za obdelovanje me-
denih tednov.Prvi dan sem študiral, zakaj se
imenujejo pravzaprav medeni te-
dni? Moja buča je pretuhnila oni-
dan to:
Najslajše besede sveta so: med,
sladkor in trzaska — fige. Naj-
brže bodo torej oni tedni najslaj-
ši v življenju. Pa črpo di bakuli,
ali je res med tako strašansko sla-
dek in dober? Ne, meni ugajajo
trzaska fige bolj, in če bi jaz kr-
stil one tedne, dal bi jim ime —
figovi tedni. Zopet drugi, ki rad
hrusta sladkor, kričal bo: slad-
korjevi tedni. Inam pa tudi pri-
jatelja, čegar življenja smoter ni
drugo, nego jesti česplje, ki jih
žre s peskami vred: ta bi jih ime-
noval gotovo: čespljevi tedni.Pa naj boče torej: medeni, fi-
govi, sladkorjevi in čespljevi te-
dni — kakor kdo hoče: a fakt je
vendar, da vsi jih dosedaj imenu-
jejo medeni tedni, in tehten vzrok
morajo vendar imeti.Med — med — med! — Lotil
sem se torej dela okrog medu. —
Prečital sem vse knjige o čebe-
larstvu, obiskal vse čebelarje v
naši domovini — a ključa, da re-
šim svojo si dano uganke, nisem
našel.Zblaznel sem že skoraj pri več-
ni misli na med; in svoj zdravi
želodec, ki bi lahko mlet same tr-
de diamante, sem si popolnoma
pokvaril ob čitanju o tem grozno-
sladkem medu.Nikjer nisem videl rešitve, ni-
kjer poti, ki bi me vodila ven iz
tega medu. Bog že vedel, zakaj
ni sprovel Izraela v obljubljeno
deželo, kjer teče mleko in med...Kar sem zagledal nekega dne
v listu, da lovi neka gospi-
ca pošene fante s svojimi ženitni-
mi glasi; zagledal sem torej oglaš-
je devetnajstletne gospi-
ce s šest-
najst tisoč — novičev, — pardon,
pardon, ne, ne! — samo s šest-najst tisoč gotovine, ki išče moža,
da bi naredila skupaj — medene
tedne...Sam Lucifer me je navdahnul
oni trenutek. Zapel sem veselo:
Zdaj ga že imam, zdaj ga že imam
— ključ do medenih tednov! Mi-
slil sem si: poskusiti hočem prvo
sam te tedne in potem pa pisati —
pisati — pisati vse življenje vam
o medenih tednih. Preskrbel sem
sem si veliko polo papirja, zavite-
tek, sedel, pomočil tinto v pero —
pravzaprav narobe — pero v tin-
to, ter začel pisati — njej in mo-
jim medenim tednom... Vrsta za
vrsto je rastle na papirju; iztre-
sel sem svojo dušo in sree med
te vrste. To vam je bilo tako za-
ljubljeno pismo, da bi nanj poslu-
šala ter je čitala gotovo najtrdo-
srčnejša ljubica!...Hrepenenje za proučevanje me-
denih tednov, kako si podro vse
moje svete obljube — dovika! Strast
si mi bila — ostudna strast. Ki
se lotuje poštenega človeka in ga
ne izpušča več iz svojih kremp-
ljev, dokler ni ves žrtev te podle
strasti...Medeni tedni, pred vami sem že
bil... Spravil sem svoje srčne
vzdih na papirju, v zavitek in
kmalu sem že stal pred škatljico,
obsežajočo milijon skrivnosti —
poštni nabiralnikom...Med — med — med — samo
med, nič drugega nego med cedil
se mi je skozi možgane...Držal sem že pismo napol v oni
luknjici nabiralnika, kar me je
udaril nekdo po rami. Ozrl sem se
in zagledal starega prijatelja."Na zdar, bratec! Kaj nove-
ga?" me je ogovoril.

"Med — med — med..."

"Kaj noriš! Kaj imaš — med?"

"Ne, ne, medeni tedni!"

"E vraga, ti jih imaš?" je
vprašal začuden.

"Samo poznal bi jih rad..."

"Tedad pojdi z menoj, ti jih
pokažem!"Potegnil sem zopet pismo iz
luknjice in šel z njim.Sedela sva v krčmi pri "debe-
lem biku". Povedal sem prijate-
lju vse svoje težave in svojo iz-
brano pot do medenih tednov.Zasmejal se je glasno ter me
vprašal:

"Ali veš, kje sedim sedaj?"

"Da, v krčmi pri "debelem bi-
ku"...""Dobro, zadel si jo! Vidim, da
si še nekoliko pri pošteni pameti.
Torej ti razodenem skrivnost o
medenih tednih:Kakor ti je znano, sta morala
Adam in Eva iz paradiza, ker sta
kradla jabolka. Žalostna in obja-
kana sta jo mahalala tja proti iz-
hodu raja — v svet. Tako stopa-
mo tudi mi iz raja brezskrbnega
življenja — v drugi svet.Adam se je nekoliko jezil in
rentačil, kakor je pač človeška
navada. Evica pa je šepetala:
"Adam, niti enega jabolka nima
ne privesča..."Prišla sta že do rajskih vrat in
blizu njih je stal ulajak. Evica
ga je videla ter rekla svojemu to-
varišu: "Glej, glej, Adam —
med!"Adamova duša je že bila grehu
podvržena; stopil je k čebelam,
pokusil nekaj medu, zadel tri pa-
nje na ramo ter hajdi skozi para-
dižna vrata.Ne daleč od raja sta sedla na
mekho travo in Adam je sprego-
voril: "Zlata moja Evica, ti si mi
dala jabolko in jaz ti vračam
medu..."Evica se je nagnila k Adamu
ter mu pritisnila poljub, kjer je
bilo še nekaj medu ostalo, ko ga
je Adam pokušal, predno ga je
ukradel. To je bil prvi najslajši,
najblajši poljub Adama in Eve
izven raja. Medu sta imela dovolj
in začeli so se pri njiju — medeni
tedni.Gospod Bog je prišel na rajsko
vrata. Videl je ta prizor in slišal
besede Adama. Ugajala mu je
hvalečnost Adama do Eve za u-
kradeno jabolko in v svoji do-
brotljivosti se je nasmešnil ter
sklenil: "Človeški rod imej od
vekov v veke, ko se združi s svo-
jo družico, medeno sladke tedne.
Živi one dneve samo v opojni lju-
bezni in sreči, potem pa prični po-
kora, ki sem ti jo določil. Skrbi
in boji naj bodo tvoji nadaljni
darovi!"John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri

mesece dnevno, izvenredno nedelje in po-

stavni praznikov. "GLAS NARODA"

izhaja dnevno na šestih straneh, tako,

da dobite tedensko 36 strani berila, v

mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih

mesecih. "GLAS NARODA" donaja

dnevno poročila z bojišča in razne si-

ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo

13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen.

Vse oboje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Prijatelj, oženi se in poskusaj
še ti one prekrasne tedne! Čim
več panjev medu prineseš s seboj
iz raja mladosti, tem več medenih
tednov boš imel. Panje pa moraš
ukrasti, si sam pridobiti, a ne z
denarjem, kakor si hotel ravno
danes storiti! Tako — zdaj pojdi
poišči si ulajak, v katerem naj-
deš medu, najslajšega medu —
deklet, s poštnim, blagim sree! Ukra-
di ga in beži iz paradiza...Prijatelj je končal. Pomirjena
je bila moja duša — ključ do me-
denih tednov sem dobil. Raztrgal
sem ono pismo — in ona gospi-
ca si je zbrala drugega.Gospica Petrina in druge, zdaj
vemo, zakaj se imenujejo — me-
deni tedni!**Zenske strežnice v vojnih lazare-
tih na bojnem polju.**Nemški vojni predpisi prepove-
dujejo, da bi v lazareti na bojiš-
ču delovale ženske strežnice. Le v
par izrednih slučajih se je to do-
slej dovolilo; tako sta neki san-
itetni stotniki na Ruskem Polj-
skem dodeljeni dve strežnici, ki
že od začetka vojne delujeta na
prvih pomožnih postajah in pre-
našata vse težave in neprilike, ki
so v ospredju neizogibne. Izka-
žala sta se tako, da ju vse časti in
občudnje in vedno glasneje se za-
hleva, da naj se ženske v sanitet-
ni službi na fronti zaposlijo. Se-
daj se je zato zavzel tudi znan-
iti berlinski kirurg tajni svet-
nik Koerte; v nekem predavanju
je izjavil, da se možka postrežba
v nobenem oziru ne more primer-
jati z žensko.**POZOR!**Čitateljem in naročnikom nazna-
njamo, da nam je pošla zaloga
Slovensko - Amerikanskega Kole-
darja za leto 1915.
Namesto Koledarja, dobi vsak
nov naročnik eno izmed letošnjih
Mohorjevih knjig.
Uredništvo Glas Naroda.**VABILO**na
VELIKO SLAVNOST
razvitja nove društvene zastave,
katero priredi
društvo sv. Marka št. 460 N. H. Z.
v La Salle, Ill.,
v ponedeljek dne 5. julija t. l.
v Mat. Kompovi dvorani
na prvi cesti.Slavnost se prične ob 1. uri po-
poldne; korakanje po mestu z
mestno godbo na čelu, z uniformo
članov društva Vitezov sv. Mar-
tina št. 75 K. S. K. J. in z vseni
navzočimi društvi. In potem, ko
pridemo vsi skupaj, pa korakamo
nazaj na dotični prostor, kjer se
bo vršila veselica in zabava. Ker
želimo, da bude slavnost tem si-
jajnejša, zato vlijudno vabimo vsa
slovenska društva iz La Salle in
okolice, da se korporativno ude-
leže. Ravnotako vabimo vse roja-
ke in rojakinje, da se te slavnosti
polnoštevilno udeležijo.Vsporedi:
1. Na veselici bo igrala mestna
godba.
2. Narodno petje od zbora dru-
štva "Slovenija".
3. Kegljanje za razne dobitke.
4. Okoli 3. ure popoldan razvi-
tje nove zastave.5. Nastopijo govorniki od na-
vzočih društev.
6. Šaljiva pošta.
7. Prosta zabava in ples.
Vstopnice za ples 15¢; dekleta
in žene proste vstopnine.Za vsestransko postrežbo bo
dobro preskrbljeno.Za obilo udeležbo se priporoča
odbor društva sv. Marka št. 460
N. H. Z. Torej na veselo svidenje
v ponedeljek 5. julija!

Feliks Kupšek, tajnik.

(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)

OPOMIN.

Tem potom opominjam vse one,
ki kaj dolgujejo meni ali pa mo-
jemu pokojnemu bratu Josipu
Mahne, da nemudoma poravnajo
svoj dolg; ako ne, bom jih primo-
ral s polnim imenom objavljati
v listu Glas Naroda, dokler ne
povrnejo.John Mahne,
Kingston, W. Va.
(24-26-6)**Vabilo.**

Društvo sv. Barbare postaja št. 86 v White Valley, Pa.

vabi vse bližnje in oddaljene rojake oziroma sobrate k

slavnosti razvitja nove zastave**v ponedeljek, dne 5. julija 1915.**Razvite zastave bo na prostoru rojaka Petra Dolenea, deset mi-
nut pešhoda vzhodno od Export železniške postaje. — Tempotom
vabimo vsa društva iz White Valley, Export, Braddock, Claridge,
Pl. Valley, Manor, Greensburg, Willock, Moon Run, Cliff Minne,
Broughton, Universal in iz Trestle, kakortudi posamezne rojake,

Slovinci v preteklosti.

Drag. Lončar.

1. Slovinci nismo državopraven narod, ker nismo imeli svoje države. Zato pravijo, da nimamo svoje zgodovine.

Politične v smislu državne zgodovine nimamo; toda brez vsake zgodovine nismo, ker država ni edina zgodovinska uredba. Vedno bolj stopa v ospredje kulturna zgodovina, t. j. ne toliko diplomatski in vojni zapletljivi, kolikor življenjski narod v raznih panogah njegovega duševnega in gnetnega razvoja.

Zato stopajo v ozadje velike osebnosti, veliki ljudje, ne zato, ker bi bili nepotrební, ampak zato, ker niso heroji, marveč izvrševalci tega, kar je rodila masa; ker niso daljajoče in dovršajoče delo celih rodov, svojih prednikov. Razvoj lahko ovirajo ali pospešujejo; toda ustaviti ali ustvariti ga sami ne morejo. Individualna zgodovina postaja socialna, t. j. zgodovina posameznikov izpodirja zgodovina družabnih slojev.

8 tega stališča imamo tudi Slovinci svojo zgodovino, svoj duševni in gnetni razvoj, pri katerem smo časih sami aktivno sodelovali, časih smo bili samo pasivni gledalci.

2. Kot del drugih Jugoslovancev smo zasedli alpsko in kraško ozemlje, prvotne prebivalce deloma pobili, deloma izpodili, deloma se z njimi stili. Iz tega pa sledi dvojje: Jugoslovani nastopamo skupno pod imenom Sloveni in se še le pozneje pod različni vplivi političnega in kulturnega značaja oddaljujemo drug od drugega ali diferenciramo. To prodiranje pa nam obenem kaže, da smo znali biti bojevití ter da je bil način našega naseljevanja odvisen glavno od odpora, ki se nam je stavil nasproti, in od kakovosti ozemlja.

Najprej smo zasedli glavne doline in prodrali dalje. Kjer pa je bilo ozemlje po ravninah preveč izpostavljeno sovražnim napadom, tam smo si radi poiskali stranske doline in gorska pobočja. Po goratih krajih smo bili redko naseljeni, zato smo izgubili to ozemlje zgodaj, dasi jezikovno nismo toliko utrpeli; južno od Drave, kjer smo se bili naselili bolj gosto, smo se vzdržali do današnjega dne.

3. Do državne tvorbe nismo prišli Slovinci zato, ker bi bili preveč demokratični, kakor se časih trdi. Bizantinski in arabski viri označujejo Slovence kot anarhistične, da si ne znajo ustvariti večje politične enote zaradi svoje nesložitosti in divje prostosti ali nebrdanosti. Nad Slovinci in tudi nad Slovenci so gospodovali mongolski Obri ali Avri, dokler niso podjarmili Bavarci in pozneje Franki, torej Nemci, obojih: Slovinci in Obrov. Slovinci so tudi sami pomagali gospodarjem v boju zoper svoje tedanje gospodarje Obre svojim bodočim gospodarjem Nemcem. Posledica je bilo nemško naseljevanje in z njim združeno pomenevanje, pri čemur je imela odločilno ulogo cerkev.

4. Slovinci se so držali svojega poganstva, dokler jih ni uklonila sila. Tudi za nas sta tekmovali med seboj rimska in grška cerkev. Upor Slovincem, Hrvatov in Srbov proti Frankom za Ljudevita Posavskega je podpiral tudi Carigrad, na drugi strani pa so vodili boj zoper sv. Metoda nemški škofje.

V tekmi med Rimom in Carigradom se papež zdraži z nemskim vladarjem papež obnovi rimsko cesarstvo, cesar in papež si razdelita oblast: cesar štiti papeža, širi katoliško vero med pogani in zatira krivoverstvo, papež daje cesarju sijaj rimskih imperatorjev, stavi ga nad vse druge krščanske vladarje in mu utrdi prestol.

Slovinci se pridružimo po gospodstvu Nemcem, rimski cerkvi, naslonimo se politično in kulturno na rimsko-nemški zapad in se s tem bolj ločimo od drugih Jugoslovancev in pisavi, jeziku in omiki.

5. Na mejah smo izgubili mnogo zemlje po Nemcih. Madjarji in Italijanih. V središču pa nam je škodoval srednjeveški družabni in državni red — fevdalizem. Zmagovalec Nemec si prilasti ozemlje premaganega Slovence. Nemški plemić je vladajoči razred, ki vodi politično in sodno upravo ter hodi kot vitez-konjenik na boj ali plen. Gospodarsko podlagu mu dajejo ogromna posestva, ki jih obdeluje podložni kmet Slovence. Vrhovno lastništvo ima vladar, ki je v izvrševanju svoje državne naloge, t. j. varstvo na zunanji in vzdrževanje reda v notranjem, odvisen od plemstva. Plemić stanuje na gradovih, ki se iz njih razvijejo pozneje mesta s posebnimi pravicami meščanstva.

Slovenski plemić se polagoma strne z nemskim, ker mu to daje gospodarsko korist in s tem družabni vpliv. Svobodni Slovinci posestnik se izgublja, ker se deloma podaja sam pod varstvo plemića, deloma ga razdedni plemić, ki je njegov sodnik in svojo sodno pravico izrablja v svojo gospodarsko korist. Te razmere nas končno popolnoma ločijo od drugih Jugoslovancev. Naš daljnji zgodovinski razvoj, t. j. jezikovno-literarni, kulturno-politični in gospodarsko-socialni razvoj, hodi odsele vzporedno z evropskim zapadom, ki ga za nas označujejo dve gibni sili: rimski katolicizem in nemški fevdalizem.

6. Fevdalec si hoče zagotoviti svoje predprave s tem, da jih izvaja iz božje volje in se zato naslanja na služabnike svoje cerkve, na duhovništvo, ki zopet ve čeniti to podporo in se samo fevdalizira, t. j. cerkev sprejema celo fevdalne znake v svoje cerkvene uredbe, n. pr. z ustanavljanjem viteških redov, kjer se verska ideja redovništva spaja s politično idejo višestva.

Turški napadi nam jasno kažejo, kako zapuščen in sam nase navezan je bil slovenski podložnik. Papeži so sicer pridigovali križarske vojne zoper Turke, toda isto so delali zoper krivoverce. "Bodisi zoper Čehe, bodisi zoper Turke, vselej je Matija in madjarski narod pripravljen tebi služiti" — tako je pisal Matija Korvin, ogrski kralj, papežu Pavlu II. Krščanski Čehi in Turki — to je bilo vseeno katoliškim plemićem. Turki in papež — to se je na drugi strani protestantskim plemićem zdelo enako velika nevarnost. Kdo bi potem hodil v boj zoper daljne Turke, ko je lahko doma z večjim in manjšim trudom pobijal bodisi krivoverstvo, bodisi papeštvo?

7. Stanje podložnika je bilo še znošno, časih dovolj dobro v dobi naturalnega gospodarstva, ko še ni bil denar v splošni rabi, ko se je vse odračunavalo v pridelkih in so se zamenjavali pridelki med seboj. Denar je bistveno izpremenil položaj podložnikov, ker je graščak zviševal svoje zahteve, da je pridelke spravljaj v denar. Pomagalo mu je pri tem rimsko pravo, ki se je uveljavljalo in izpodirvalo staro, domače pravo. Rimsko pravo se je ujavalo, ko je oživela antika po humanizmu in renesanci. Rimsko pravo je plod rimskih razmer, kjer je bila gospodarska podlaga suženjstvo. To pravo pozna le lastnikove pravice, a ne njegovih dolžnosti. Sedaj se je pravo presadilo na tla, ki so imela drug značaj. Pravno postopanje je bilo dolgotrajno, pisмено, ljudstvu tajno, pristojbine visoke. Nastal je učeni stan pravnikov ali juristov, ki ga je ljudstvo sovražilo. "Juristen sind boese Christen". — Je bil pregovor med nemškimi kmeti. Na podlagi rimskega prava so graščaki odganjali kmeta s posestev.

Pritisk od strani fevdalec in turška sila sta rodila socialno gibanje med slovenskimi in hrvaškimi kmeti, da so nastali kmetijski upori, ki so iz početka hoteli samo izboljšanje gospodarskega položaja, pozneje pa odpravo podložništva sploh. Priznavajoč zakonitega vladarja nad seboj se hočejo kmetje oteriti fevdalec: svojo vlado hočejo imeti v Zagrebu, sami pobirati davke, svobodno trgovati do morja in sami varovati mejo pred Turki. — To socialno kmetijsko gibanje najde ali vsaj upa najti idejno oporo v reformaciji.

8. Nrvni propad cerkve, nevednost, razuzdanost, sleparstvo, grobo, surovo pojmovanje verstva — je moralo dovesti najprej do opozicije vseh onih, ki jim ni bilo verstvo predmet kupčije in udobnega življenja. Ne odpad od cerkve, marveč njeno zlobojanje je bil prvotni cilj te opozicije.

V tej opoziciji nahajamo duhovščino, ki je bila literarno izobražena in vneta za svoj poklic, može vere in vede. Najemniki bogate višje duhovščine, nevedni in revni rokodelci v svoji stroki, ali pa tuji duhovniki, ki so znali samo maševati in uganjali razne nespodobnosti, niso mogli biti voditelji reformnega gibanja. Meščan se je pridržil, ko je bil z humanizem zbral v njem tla za protierkveno smer. Plemić je dobil ugodno priliko, da se polasti cerkvenega

imetja in z odpravo cerkvenih praznikov zviša tlako svojemu podložniku. Sicer so bili med plemići tudi idealni nagibi, ki so jih dovedli v novo smer. Podložni kmet je pa upal, da mu nova vera prinese zboljšanje njegovega gospodarskega stanja, ker se je skliceval na evangelij, za reformacijo vir verskega spoznanja, ki govori o bratstvu in ljubezni.

9. Propadli smo na obeh straneh: slovenska reformacija je bila udušena, kmetijski upori potlačeni.

Slovenska reformacija pomenja za nas slovensko knjigo, slovensko šolstvo, slovensko cerkev. Ni s tem rečeno, da je bilo vse to že urejeno, marveč dani so bili pogoji k razvoju slovenskega duševnega življenja. Naslanjali smo se na Nemce, ker smo bili pač del nemške države; toda nismo slepo posnemali nemške oblike, ampak smo jo skušali prikriti svoji osebnosti in to seveda v mejah, danih po tedanjem našem razvoju. Ako bi se bilo nemoteno nadaljevalo literarno-kulturno gibanje slovenske reformacije, bi bilo to na korist slovenski narodnosti.

Pritisk posvetne in duhovne oblasti, države in cerkve je bil vlek. Plemstvo, ki je bilo zelo avtonomno, se je umikalo korak za korakom, ako je od tega pričakovalo koristi zase. Meščanstvo je bilo gospodarsko navezano na deželnega kneza, ki mu je dovoljeval in branil tržne pravice nasproti plemstvu, da je imel zopet sam v meščanih oporo zoper plemiško gospodo. Tako se je izvršila protireformacija.

Kmetje so bili v svojem socialnem boju osamljeni. Mesta jim ni so dosti pomagala, ker so bila gospodarska nasprotja med njimi in kmeti zaradi trgovanja. Plemići so bili iz umevnih razlogov proti svojim podložnikom. Zato so jih denuncirali cesarju, govoreč o "pobožnem zvestem plemstvu" in o "nezvestem slovenskem kmetu". Mišljenje in ravnanje cerkve pa označujejo te dve dejstvi: Peta cerkvena zapoved se na Tolminem ni tako glasila, kakor danes, marveč: "Ti imaš odrajo vati zapovedano desetino in kvarčje?" A ko je bil udušen slovensko-hrvaški upor 1573. leta, je zadelo vodjo upornikov, Matijo Gubca, nečloveška kazni, prikrojena po erdeljskem vzoru, da so ga kronali sedečega na razbeljenem železnem prestolu z žarečo železno krono, katero je predložil cesarju v potrjenje tedanjih hrvaških ban, zagrebški škof Juri Draškovič. In vendar je ob istem času sam ostrogovski nadškof Anton Vrančić po porazu kmetov pisal cesarju, da se živini na Hrvaškem godi boljše nego kmetu!

Isto tako se je varal slovenski kmet glede reformacije, ki je pač proglasila versko svobodo, a ni hotela ničesar slišati o socialni olajšavi; teoretično zato, ker se je reformacijsko krščanstvo ujemalo z evangelijskim naukom, da nas je krščanstvo sicer osvobodilo izvirnega greha, a ne njegovih nasledkov, kamor spada tudi nesvojnost in podložništvo, ter da je vsaka oblast od Boga; praktično pa zato, ker so bili plemići glavni pokrovitelji reformacije.

Ako bi se bilo kmetom posrečilo, da bi si bili izbojevali gospodarsko zboljšanje, bi bili s tem oridobili v socialnem oziru. Rastla bi bila njihova samozavest, samostojnost, podjetnost; one pomankljivosti značaja, ki jih rodila njegotova eksistena in hlapčevstvo, bi se bile začele izgubljati. Gmotni temelj je prvi pogoj vsakemu višjemu, umskemu in nrvnemu življenju. Ni nobenega dvoma, da bi bilo vse to v zvezi z literarno-kulturnim gibanjem, ki ga je započela reformacija, samo na korist slovenski narodnosti.

10. Tako je bila naša preteklost. Zakaj novo dobo, sedanjost, računam od tega časa, ko se je zopet osnovala ljudska šola pod Marijo Terezijo in se je pod Josipom II. odpravila nesvojnost kmetov. S tem se je začela duševno in gospodarsko dvigati iz mrtvila masa slovenska in ta razvoj se ni več pretrgal. Začeli sta se oživljati slovenska književnost in znanost po vzorcih reformacije, a fevdalizmu, ki nas je bil pohlapil, se je jel bližati padec korak za korakom. Odsele gremo kvišku, čeprav ne vedno v ravni črti.

(Iz "Naših Zapiskov".)

Izvoz volov in svinj iz Rumunije prepovedan.

Rumunski minister je odredil, da se v prihodnje ne smejo izdajati nobena dovoljenja za izvoz volov in svinj. To bi pomenjalo pripravljanje na vojno.

Sedaj ne žare kresovi.

Spisala Ana Marin, Brooklyn, N. Y.

Kako živo se spominjam nekdanjih dni. — Sladki spomini se mi vzbujajo na tisti sladki čas, ko je bilo sree še polno lepih sanj in srečnih nad. — V tistih detinskih letih ni sree čutilo človeških bridkosti, tedaj ni slutilo sree težkih udarcev usode.

Takrat sem bila še na domači grudi, v borni očetovi kočici, v okrilju drage matere. Toda kratki so bili ti dnovi in minili so kakor sanje. — V rani mladosti sem zastavila korak v svet in za vedno je bil konec lepih dni. — Toda še sedaj mi plavajo misli nazaj in ko se še enkrat živim v tiste zdravljajne minule dogodke, sem srečna.

Zdi se mi, da slišim pogovore kmečkih fantov, da gledam kres in poslušam petje. — Da, kako krasno je bilo tedaj, ko so žareli kresovi. Kresni večer je bil izvalil vse na prosto, v tiho zvezdnato noč. Če je šel popotnik po beli cesti se je nehoti ustavil in začudil bajni noči, milemu petju in žarenju kresov. In vsa ta lepota mu je napolnila sree, noge niso čutile več utrujenosti, vse preroben je začel stopati cilju nasproti.

Nočoj sedim le v mislih v družbi svojih dragih, štejem kresove in gledam, kateri bo prvi ugasnil. V obrazu vsakega človeka žari veselje, vsa srea so polna nekega neznanega čustva, ki mu nikdo ne ve imena in izraza.

Plamen z vrha hriba se pa dviga visoko gori pod zvezde v nebo, kakor daritev nedolžnih veselišre. Z roko potegnem preko oči, ozrem se naokoli in obstanem strmeč. Saj to ni naša zemlja, s solzami ljubljena, s krvjo in potom namočena. Tujina je, ki ne pozna našega petja, ki ne pozna naših kresov.

Kje si domovina, kje si rodni kraj?

Kakšna je letošnja kresna noč v domovini? Vihar je šinil preko domovine, vihar, ki ne prodira samo drevja, ampak vihar, ki ruši naše rodne domove. Naši najboljši ljudje padajo v grobove, na grobeh pa ni križa, ne zelenja. Kdaj bo konec teh strahot? Tudi letos žare kresove, toda njih plamen je strašen in smrtonosen. Ljudje jih ne pozdravljajo z veseljem, pač pa z grozo in s strahom. Vedno bližji so ti kresovi, gore že v naši zemlji. Krik in jok je okoli njih, in še pozni rodovi se jih bodo s strahom spominjali.

Sedaj ni več petja pri nas, le ihtenje in jok in vroče molitve. — O Bog, Vladar, ti umiri, ti sodi!

Daj, da bo zasijalo naši domovini lepše sonce, daj, da bo doživel naš narod lepše čase.

Užgi nam in vsem našim v srceh ogenj medsebojne ljubezni, ogenj ljubezni do vsega, kar je našega.

Ta kres bo lepši od onih, ki so goreli prejšnja leta na naši zemlji, veličastnejši bo in pomembnejši....

Pravcati zavod za odpravljanje ploda

je razkrila dunajska policija. Babica Matilda Thilip, ki se je imenovala "Madame Roche" in je imela v daljavi pritožbo, da se smer se večkrat upirajo naši pogledi, obenem pa preudarjamo, kje leži Kranjska, naša mila domovina, in kaj počno naši dragi tam doli na lepem jugu. A daleč od tja! Vroče želje in hrepenenje po njej se čisto vzbujajo v naših sreh in navdaja nas trdno upanje, da se po težkem, trdnopolnem delu naših junakov — po ozadobljeni slavni zmagi, kmalu zopet vrnemo v njeno mirno zavetje.

Z omenjenega hrička vidimo naokrog vse polno manjših in večjih hribov, po katerih so raztresene male, lesene "chalupe" poljskih "chlopov", obdane z vrtovi, rodovitnim poljem in temnozelinimi smrekovimi in jelkovimi gozdovi. Sadni vrtovi, kar jih je, so kaj borni in vidi se, da tukajšnji kmet še nima nobenega pojma o kakem umetnem sadjarstvu. Največ je še češpljivega drevja, ki pa je sveda prepuščeno samo sebi, da raste in se razvija svobodno brez vsake nege človeške roke. Tu in tam raste krava jabla, na stara hruska in potrpežljivo čaka, kdaj ji bo gospodar odrezal suhe in polomljene veje — a zaman. Sploh je sadjarstvo v Galiciji, kolikor sem opazil, z izjemo nekaterih vrstov poljskih žlahtičev in židov, še na jako nizki stopnji, dasi je lega in svet marsikje ugoden za to panogo kmetijstva. Polja imajo kmetje tukaj precej in pridelajo žita in drugega živeža tolako, da jim ni treba

Cesar prestolonaslednik in Hindenburg kot botri.

Iz Berlina poročajo: Redko čast je doživela v zadnjem času rodina mešarskega mojstra Hankeja v Dittmannsdorfu pri Waldenburgu v Slezijsi. Pri sedmem sinu je bil cesar, pri osmem prestolonaslednik in pri devetem sinu, ki se je med vojno rodil, Hindenburg za krstnega botra. Deveti sin o bilne rodbine je dobil pri krstu krstno ime Hindenburg.

Doživljaji slovenskega učitelja.

Dobrepolski učitelj F. K. piše svojemu kolegu Sch. sledeče pismo:

— Že zadnjič enkrat sem Ti bil obljubil, da Ti napišem v pismu kaj več o mojem bivanju na bojnih poljanah prostrane Galicije. Mislim sem Ti ob kratkem popisati vso dolgo pot, ki jo je prehodil oziroma prevozil naš brzojavni oddelček, in ki znaša že čez 1000 km. Pa o tem morda ob drugi priliki. Za danes naj zastoduje, da Ti nekoliko popisem razmere v mojem sedanjem bivališču. Nekaj o tem sem Ti bil že v zadnjem pismu sporočil. Sicer ni tukaj nič posebnega, vendar mislim, da nekoliko Te bo že zanimalo to, kar boš bral v teh vrsticah.

Kakor veš, se mi bojevi samih ne udeležujemo, ker se ne nahajamo v bojni črti sami, ampak smo navadno precej daleč za njo, sedaj kakih 30 km. Zato Ti pa o silnih napadih in krvavih bitkah ne morem poročati. O tem itak lahko vsak dan čitaš v časnikih. Naša naloga ni, da bi se z orožjem v roki borili, namen našemu oddelku je izražen že v njegovem imenu: "Telegraphenbau - Abteilleung". Kadar naša vojska z ofenzivno napreduje in dalje prodira, takrat tudi mi stopimo v akcijo ter popravljamo od sovražnika porušene brzojavne proge; če je potreba, pa tudi nove postavljamo.

Dosedaj že precej časa nismo delali, namreč že od začetka januarja ne. Takrat je bilo po bitki pri Limanovi, o kateri vem, da si čital, obilo popravila. Sedaj naši zopet napeljujejo žico na nekaj kilometrov dolgi brzojavni črti, a nekaj nas je ostalo doma pri tremu kot "dnevne šarže". "Inšpekcijoni", straže in vozniki. — Zadnji pridno pomagajo tukajšnji kmetom na polju, jim orjejo, vlačijo, vozijo gnoj itd., tako la bodo kmetje kmalu gotovi z oranjem in obdelovanjem svojih njiv.

V sedanje bivališče smo prišli dne 25. januarja. Tukaj bomo kmalu tri mesece in smo večji del zime tukaj prebili. Reči moram, da smo bili v obče še dosti zadovoljni in ta kraj nam bo gotovo vse življenje ostal v spominu. Sicer je le majhna vasica ob cesarski cesti, 11 km vzhodno od Novega Sonca (Novi Saz — Neu Sandez). Drugo bližnje manjše mesto je pa Grybow, 9 km oddaljeno od naše vasi proti vzhodu. Okolica je še dokaj prijazna. Svet je valovit ter se vedno bolj vzdiguje proti jugu k mogočnim, z gozdovi poraslim Karpatom. Zračna črta do tja znaša kakih 30 do 40 km. Proti zahodu se svet polagoma znižuje v ravnino krog Novega Sonca, katero namaka znana reka Dunajec, ki priteka izpod Visoke Tatve in se po daljšem teku izliva v Vislo. Vos stoji na polagoma proti severu se vzdigujočem se hribu, s katerega je lep razgled na več strani. Tu gori nas večkrat vodi pot občudovati sedaj še s snegom pokrite vrhove Karpatov in orjaško Visoko Tatro, ki se bližja v daljavi proti jugozapadu. V to smer se večkrat upirajo naši pogledi, obenem pa preudarjamo, kje leži Kranjska, naša mila domovina, in kaj počno naši dragi tam doli na lepem jugu. A daleč od tja! Vroče želje in hrepenenje po njej se čisto vzbujajo v naših sreh in navdaja nas trdno upanje, da se po težkem, trdnopolnem delu naših junakov — po ozadobljeni slavni zmagi, kmalu zopet vrnemo v njeno mirno zavetje.

Z omenjenega hrička vidimo naokrog vse polno manjših in večjih hribov, po katerih so raztresene male, lesene "chalupe" poljskih "chlopov", obdane z vrtovi, rodovitnim poljem in temnozelinimi smrekovimi in jelkovimi gozdovi. Sadni vrtovi, kar jih je, so kaj borni in vidi se, da tukajšnji kmet še nima nobenega pojma o kakem umetnem sadjarstvu. Največ je še češpljivega drevja, ki pa je sveda prepuščeno samo sebi, da raste in se razvija svobodno brez vsake nege človeške roke. Tu in tam raste krava jabla, na stara hruska in potrpežljivo čaka, kdaj ji bo gospodar odrezal suhe in polomljene veje — a zaman. Sploh je sadjarstvo v Galiciji, kolikor sem opazil, z izjemo nekaterih vrstov poljskih žlahtičev in židov, še na jako nizki stopnji, dasi je lega in svet marsikje ugoden za to panogo kmetijstva. Polja imajo kmetje tukaj precej in pridelajo žita in drugega živeža tolako, da jim ni treba

ničesar kupovati. Sejejo največ pšenice, rži in ječmena, sade obilo krompirja in zelja. Koruze ne sejejo, ker je podnebje premlazno in njo. Glavni živež je krompir, zelje in kruh. Skoro dan na dan imajo vedno enako hrano namreč "zemniak" i "kapust" ali "kapust" in "zemniak" (zelje in krompir). Žito meljejo sami na domačem mlinu, ki stoji v veži vsake hiše. To je nekaj stol z okroglo izdobljeno globino, v kateri se vrtili mlinski kamen z v stropu in na robu kamena pritrjeno palico. Metje se tam kamenom je zelo počasno, moka pa tudi le napol zmle. Zato je pa tudi kruh iz te moke zelo raskav in le za krepki žolodec poljskega kmeta prebaven. Čudno, da si ne morejo postaviti mline na vodo, katere je dovolj v bližini in tudi dosti velika je, da bi gnala par kamenov. No, pa bodočnost mogoče se vse prinese in tudi boljše moko Poljakom. — Največ dobicka daje tukajšnjim prebivalcem živinoreja in nekateri kmetje so imeli pred vojno precejšnje število repov v hlevu. Gospodar, pri katerem stanujem, je pravil, da je imel lansko leto 2 para volov, 4 krave, 2 telci, nekaj telet in konja. Nekateri pa so rešili še po več glave živine. A sedaj imajo malo živine, ker so jim jo Moskali veliko zabrali. — Da so vse kmetse hiše in gospodarska poslopja lesena, sem Ti že zadnjič omenil. Narejena so vsa po enem kopitu. Imajo z vežo vred po štiri prostore. Iz veže se pride na eno stran v precej veliko kuhinjo. Tla v njej so iz stolčne ilovice. V njej je štedilnik in nizka peč za kruh peči. Iz kuhinje se pride v družinsko sobo. V njej je razen drugega pohištva ena ali več postelj in na vsaki je pernica. Odeja, kakršno imamo mi, ni tukaj v navadi. Iz evže na drugo stran je shramba za različne stvari. Pod hišo je pa iz kamna zidana klet. Strehе so slamnate, le nove hiše so krite z opeko.

Jaz imam svoje bivališče sedaj v kuhinji, kjer imam v kotičku malo slamnice, kamor polagam k počitku trdne kosti. V teku tukajšnjega bivanja sem imel poprejte žive v dveh drugih krajih "jerperge". Nekeč nas je bil en kmet spodil, ker je sam rabil "štancijo". Bil je namreč bolan, največ zaradi preobilnega zauživanja "vodke" in si je želel mirnega počitka. Mi smo se mu radi umaknili, zlasti se zato, ker je bilo notri dosti rujavih, smrdečih stene. Večkrat zvečer smo napravili s prizganimi svečami in vžigalci lov nanje, ki je bil vedno precej obilen. Sedaj naj pa kmet le sam "futura" krviželjnega sovravnika. — Potem sem ibl na "kvartirju" pri nekem občinskem tajniku, kjer sem imel še najlepše in najudobnejše stanovanje. Le žal, da sem moral prav kmalu iti vter se umakniti nekemu višjemu gospodu od artiljerije. Kaj hočeš "gmanjar" je povsod revež in mora biti z vsem zadovoljen. — V sedanjem stanovanju sem pa že od začetka februarja. Z mano jih stanuje še nekaj od našega oddelka in do sedaj je bilo v tej kuhinji tudi več topničarjev na stanovanju. Tako je ta kuhinja izgledala kot kak "Mannschafts-zimmer" v St. Peterski kosarini. Topničarji so sedaj odšli v druge kraje. Bili so Rusini iz vzhodne Galicije, iz krajev, kjer se Rusi gospodarijo. Bili so še dosti dobri ljudje, nekateri prav pobožni — zvečer in jutraj so kleče opravljali svoje molitve. Vere so bili grško-katoliške. Z njimi smo se še precej dobro razumeli, le to mi ni bilo všeč, ker so imeli precej tistih živalic, ki so se hujske od stene. Smilili pa so se mi ti reveži, ker že deveti mesec nje ne vedo o svojih domovih in svojih družinah. Kolikokrat so žalostno gledali nas, ko smo prebirali došla pisma in karte, ki smo jih prejeli iz naše mile domovine, od naših ljubih domačih. A oni že tako dolgo niso zvedeli nikake vesti o usodi svojih domov, žen in otročičev. To morajo biti pač bridki občutki v sreju slehernega, ki ga je zadel ta usoda!

Naš gospodar je z namo prav prijazen in večkrat "muvimo" z njim "po polsku" ter se še ne kaj razumemo, četudi vsega ne. Poljski jezik je za nas precej težak, ker ima mnogo izrazov, ki niso podobni slovenskim. Imamo mnogo sičnikov in šumnikov, ki nam otežujejo izgovarjanje. Vendar nekateri že precej dobro razumemo in za silo tudi že po poljsko "tolčemo." Zgovorni smo zlasti takrat, kadar skupno pijemo "vodko", ki jo Poljaki posebno "obrajajo." Pa kaj se hoče! Vino je drago, en liter 2 K in je le vino po imenu; piva ni dobiti. No — pa ne misli, da "vodko" kar

"žrema". En "kelisek" se pa le včasih pričeže — zato se zvečer včasih malo "zagittamo" kakor pravimo, da lažje spimo in imamo lepše sanje... Doma bomo bi pa vino pili, če nam Bog da domajo vedno enako hrano namreč "zemniak" i "kapust" ali "kapust" in "zemniak" (zelje in krompir). Žito meljejo sami na domačem mlinu, ki stoji v veži vsake hiše. To je nekaj stol z okroglo izdobljeno globino, v kateri se vrtili mlinski kamen z v stropu in na robu kamena pritrjeno palico. Metje se tam kamenom je zelo počasno, moka pa tudi le napol zmle. Zato je pa tudi kruh iz te moke zelo raskav in le za krepki žolodec poljskega kmeta prebaven. Čudno, da si ne morejo postaviti mline na vodo, katere je dovolj v bližini in tudi dosti velika je, da bi gnala par kamenov. No, pa bodočnost mogoče se vse prinese in tudi boljše moko Poljakom. — Največ dobicka daje tukajšnjim prebivalcem živinoreja in nekateri kmetje so imeli pred vojno precejšnje število repov v hlevu. Gospodar, pri katerem stanujem, je pravil, da je imel lansko leto 2 para volov, 4 krave, 2 telci, nekaj telet in konja. Nekateri pa so rešili še po več glave živine. A sedaj imajo malo živine, ker so jim jo Moskali veliko zabrali. — Da so vse kmetse hiše in gospodarska poslopja lesena, sem Ti že zadnjič omenil. Narejena so vsa po enem kopitu. Imajo z vežo vred po štiri prostore. Iz veže se pride na eno stran v precej veliko kuhinjo. Tla v njej so iz stolčne ilovice. V njej je štedilnik in nizka peč za kruh peči. Iz kuhinje se pride v družinsko sobo. V njej je razen drugega pohištva ena ali več postelj in na vsaki je pernica. Odeja, kakršno imamo mi, ni tukaj v navadi. Iz evže na drugo stran je shramba za različne stvari. Pod hišo je pa iz kamna zidana klet. Strehе so slamnate, le nove hiše so krite z opeko.

Jaz imam svoje bivališče sedaj v kuhinji, kjer imam v kotičku malo slamnice, kamor polagam k počitku trdne kosti. V teku tukajšnjega bivanja sem imel poprejte žive v dveh drugih krajih "jerperge". Nekeč nas je bil en kmet spodil, ker je sam rabil "štancijo". Bil je namreč bolan, največ zaradi preobilnega zauživanja "vodke" in si je želel mirnega počitka. Mi smo se mu radi umaknili, zlasti se zato, ker je bilo notri dosti rujavih, smrdečih stene. Večkrat zvečer smo napravili s prizganimi svečami in vžigalci lov nanje, ki je bil vedno precej obilen. Sedaj naj pa kmet le sam "futura" krviželjnega sovravnika. — Potem sem ibl na "kvartirju" pri nekem občinskem tajniku, kjer sem imel še najlepše in najudobnejše stanovanje. Le žal, da sem moral prav kmalu iti vter se umakniti nekemu višjemu gospodu od artiljerije. Kaj hočeš "gmanjar" je povsod revež in mora biti z vsem zadovoljen. — V sedanjem stanovanju sem pa že od začetka februarja. Z mano jih stanuje še nekaj od našega oddelka in do sedaj je bilo v tej kuhinji tudi več topničarjev na stanovanju. Tako je ta kuhinja izgledala kot kak "Mannschafts-zimmer" v St. Peterski kosarini. Topničarji so sedaj odšli v druge kraje. Bili so Rusini iz vzhodne Galicije, iz krajev, kjer se Rusi gospodarijo. Bili so še dosti dobri ljudje, nekateri prav pobožni — zvečer in jutraj so kleče opravljali svoje molitve. Vere so bili grško-katoliške. Z njimi smo se še precej dobro razumeli, le to mi ni bilo všeč, ker so imeli precej tistih živalic, ki so se hujske od stene. Smilili pa so se mi ti reveži, ker že deveti mesec nje ne vedo o svojih domovih in svojih družinah. Kolikokrat so žalostno gledali nas, ko smo prebirali došla pisma in karte, ki smo jih prejeli iz naše mile domovine, od naših ljubih domačih. A oni že tako dolgo niso zvedeli nikake vesti o usodi svojih domov, žen in otročičev. To morajo biti pač bridki občutki v sreju slehernega, ki ga je zadel ta usoda!

Naš gospodar je z namo prav prijazen in večkrat "muvimo" z njim "po polsku" ter se še ne kaj razumemo, četudi vsega ne. Poljski jezik je za nas precej težak, ker ima mnogo izrazov, ki niso podobni slovenskim. Imamo mnogo sičnikov in šumnikov, ki nam otežujejo izgovarjanje. Vendar nekateri že precej dobro razumemo in za silo tudi že po poljsko "tolčemo." Zgovorni smo zlasti takrat, kadar skupno pijemo "vodko", ki jo Poljaki posebno "obrajajo." Pa kaj se hoče! Vino je drago, en liter 2 K in je le vino po imenu; piva ni dobiti. No — pa ne misli, da "vodko" kar

ničesar kupovati. Sejejo največ pšenice, rži in ječmena, sade obilo krompirja in zelja. Koruze ne sejejo, ker je podnebje premlazno in njo. Glavni živež je krompir, zelje in kruh. Skoro dan na dan imajo vedno enako hrano namreč "zemniak" i "kapust" ali "kapust" in "zemniak" (zelje in krompir). Žito meljejo sami na domačem mlinu, ki stoji v veži vsake hiše. To je nekaj stol z okroglo izdobljeno globino, v kateri se vrtili mlinski kamen z v stropu in na robu kamena pritrjeno

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.
JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1,
Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, št. 2, Ely,
Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, št. 114, Ely,
Minn.

Vsi dopisi tikačji se uradnih zadev kakor tudi denarne pošt-
jatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo de-
siralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRU-
ŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, inicijative, predloge in sploh vse uradne
stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠI-
LJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi
brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče
Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno
priobčeno.

Uredništvo G. N.

Liza.

Marija Kmet.

I.

Leševje, novembra 1910.
"Veš, Tone, tako mi je, kot da
so me vrgli v široko, deročo reko.
Do sedaj sem samo se kričala, tre-
ba pa bo poskusiti plavati. Tru-
dim se, če bo šlo, ne vem sicer
kako. Oče mi je dejal, da se pri-
vadim temu življenju in da se mi
bo zdelo, kot da ni bilo nikoli dru-
gače. To je banalnost! Tudi Rib-
ničanov konj se je privadil stra-
danju, ampak naposled ostane še
vprašanje, kakšen je bil konec.
Rešila bom nekaj, kar je čisto mo-
jega in je tako močno, da ne bo
propadlo. Vse drugo naj vzame
Leševje in šola! — Ej, otroci mi
nosijo rož domov in v šolo. Veš,
vrtarice, tiste velike, rumene in pa
astre. Vse je v rožah. Pa kaj vse
to! Časih bi otroka najraje polju-
bila, tako imeniten humor ima;
toda zaprem ga, ker se je smejal
dobremu dvopitu. Premalo sem še
stroj, da bi bila za šolo. Tam je
treba po mojem mnenju videti le
cilj pred seboj, a zunaj cilja naj
me ničesar ne briga. Toda mene
ravno vse drugo bolj vleče kakor
to. Tako je z mojim učiteljeva-
njem. Pišeš, naj se oprostim vezil
Kako — in življenje, kruh? Ti se
veda, v Parizu si, lepo je v me-
stih. Veš prostosti je tam, pa kaj
Pozdravljen!

Liza.

Leševje, decembra 1910.
Ali je res tako težko življenje.
Tone, ali sem le jaz preselila? Iz-
prašujem se o tem in potem se
smejem in iščem korajžje vespov-
sod. Šla sem plesat samo zato, ker
sem mislila, da bo spet enkrat le-
po med mladimi. Večer pa se je
vlekel v neskončnost, prazno be-
sednjenje, gramofon. — Bilo je,
kakor da je vse nekje daleč za
menoj, kakor da nisem jaz tista,
ki plesam, kakor da je bogve kdo,
ki se smeje in klepetava neslanosti.
Ko sem prišla vsa trudna domov,
sem rekla, da me ne bo več v ti-
sto dvorano.

Tukaj so mi vzeli mnogo ilu-
zij. Kakor otrok sem prišla sem,
če pomislim. Saj sem veliko vra-
la in veliko verjela knjigam in
tudi to sem verjela, da je življe-
nje grdo in kruto. Za vsem pa je

Velika noč bo, domov pojdem;
veselim se pa nič. Ničesar ne pri-
čakujem, pa morda bo lepo.
Pozdravlja Te

Liza.

Leševje, aprila 1911.

Prišla sem z velikonočnih počit-
nic tako brezupna, da bi najbrž
naredila kakšno neumnost. Ko
sem se vozila tisto pot proti Le-
šovju, je bilo vse čudovito mirno
v meni, kakor takrat predno za-
spimo. In samo ena želja — da bi
trčila vlaka, da bi se podrl strop,
ali da bi se me kdo ušmislil z no-
žem, pištolo, kolom — vseeno, sa-
mo da bi bil konec. Smrt je kakor
mati, pogladi po laseh in poljubi
na čelo. Nič kričanja, nič groze,
kakršno sem si časih mislila.

Pa pridem v svojo sobo in vse
je drugače. Kje je tista, ki je še
pred minutami mislila in želela
smrti? Sedim in berem podlistke,
jem, upihnem luč in zaspijem, vse
tako kot se spodobi. In dnevi be-
že, zdi se mi, da stojim izven ča-
sa in gledam dneve, kako se po-
de. Jaz pa stojim in se ne premak-
nem. Vseposvodom samo Lešovje in
šola. In zdi se mi, da je boljše, če
ne poskusim gledati čez vse to,
ker potem šele vidim, da je na tej
strani vse, temno kakor od tvoj-
niškega dima. Pa morda ni dru-
gje nič boljše. Trudna sem in to-
pa. In morda nisem trudna in to-
pa, samo mirna, kaj jaz vem! —
Časih sedim med lešovskimi me-
ščani v gostilni in poslušam kvan-
te oženjenih. Gnušajo se mi, a ni-
mam niti toliko moči, da bi jim
pljunila v obraz. Sedim in sme-
ljaje poslušam do konca.

Liza.

Lešovje, maja 1911.

Pravzaprav, če pomislim, imam
vendar vsega toliko, da bi morala
biti kot pameten in razsoden člo-
vek vendar popolnoma zadovolj-
na in nazadnje tudi srečna. Služ-
ba, zdravje, mladost — to so fak-
torji, ki bi me morali zadovoljiti.
— Pa kaj, take nesrečne narave
sem, da hočem vedno več in iščem
lepoto vedno tam, kjer mi je ne-
dosegljiva. Zdi se mi pa včasih,
da je to hrepenenje najljepše v me-
ni in da je vredno vse bolesti in
vsega trpljenja.

Pomlad je, lepote silijo v svet.
Predno bo konec šole, si hočem še
enkrat trdno prepričati, sem dru-
go leto še za Lešovje, ali pa od-
rinem — kam? — Zdrav!

Liza.

Podgorje, oktobra 1911.

Pa je šlo spet vse rakom zviž-
gat! Spet sem na mestu, kjer ni-
sem rada. Časih mi še obstane mi-
sel na korajžnih besedah s počit-
nic, ko sva snovala naklepe za le-
tos. Nov kraj me je precej zavel,
vse tiste gore in jasni zrak mi bi-
strosti možgane in voljo. Nič ne
čutim hribovske zapuščeniosti in
tudi ne čutim potrebe vzdihova-
nja po mestnih promenadah. Ta-
ko neko mlado veselje je v meni,
kakor da hoče potencirano živeti
vse, kar je zamudilo v zadnjih le-
tih. In tu je vse novo. Od otrok,
ki so kot otroci božji veseli in na-
ravni, od srednjeveškega, četudi
še mladega učitelja, od kaplana
in žandarjev, pa do nališpanih de-
klet in občinskega tajnika, ki kli-
če pred cerkvijo. In ker nisem še
"umrla", gledam vse z večjim ves-
eljem, kakor sem včasih take
stvari brala. Ampak treba je po-
misliti, da ne bo ostalo tako; men-
da že februarja moram iti od tod
v nov kraj, kam? Nič ne vem, naj-
brž bom z nemarnosti prepustila
to gospodu nadzorniku. V meni je
tudi malo tiste civilizirane kana-
lije, ki ji ni dosti lepota, ampak
si želi še vedeti, kje nosijo zdaj
privihane klobuk, kakšne frizure
in obleke so v modi — tako se tu-
di jaz spominam časih, da bi bilo
lepše v Parizu.

Pozdravljam Te

Liza.

Podgorje, februarja 1912.

Večer mi je postal predolg; za-
kaj dolgočasno je vedno poslušati
tudi malo tiste civilizirane kana-
lije, ki ji ni dosti lepota, ampak
si želi še vedeti, kje nosijo zdaj
privihane klobuk, kakšne frizure
in obleke so v modi — tako se tu-
di jaz spominam časih, da bi bilo
lepše v Parizu.

Pozdravljam Te

Liza.

Podgorje, februarja 1912.

Večer mi je postal predolg; za-
kaj dolgočasno je vedno poslušati
tudi malo tiste civilizirane kana-
lije, ki ji ni dosti lepota, ampak
si želi še vedeti, kje nosijo zdaj
privihane klobuk, kakšne frizure
in obleke so v modi — tako se tu-
di jaz spominam časih, da bi bilo
lepše v Parizu.

so za menoj vsi drugačni dnevi
in vse druge noči, in smejala se
že dolgo nisem. Pred mano je pot,
vse preje kot vesela, toda taka,
kakršno hočem.

Pišiš o pariškem življenju. Ra-
da bi vsaj enkrat videla tisto di-
vje življenje že zato, da bi vede-
la, kaj bi se odzvalo v meni, ali
stud, ali tisto, kar opijani dru-
ge....

V marec pojdem domov, potem
pa najbrž v Potok spet med pur-
garije. Od tu pojdem težko, ker
dvomim, da bi bil kraj kje tako
lep in poln miru, kakor je Pod-
gorje. A tisto daljno, daljno — in
vendar tako sredi mene, tisto o
svobodi in prostosti izven službe
učiteljice pa me sili in vabi mo-
nje, kot kdaj prej. Očital mi boš
spet mojo neodločnost. Pa tako
je, Tone!

Liza.

(Konec prihodnjic.)

Biser.

F. S. Finžgar.

Skrb mi je tičala v sreč, ko sem
šel pred triindvajsetimi leti po
Poljanski cesti proti Marjanišču.
Šel sem pred sodnijski stol uredni-
ka, pokojnega doktor Lampeta,
ki je prebral prvo mojo študen-
tovo novelico. Strahu in upa
poln, sem mu pogledal v majhne
oči.

— Je — pa ni, je — pa ni, —
je bobnal s prsti po pultu in se
mi dobitno smejal z globokim
basom.

— Kaj pa ni? — sem vprašal
boječe.

— Ha-ha-ha, kaj ni? Ne vem,
sam ne vem!

In spet je bobnal po pultu. Na-
to se je ozrl na uro.

— Veste kaj, ljubi moj, pojdite
na vrt. Samo nekaj minut je še
do obeda. Na obed Vas povabim,
tamkaj se zmeniva.

Hodil sem gor in dol po vrtu.
Kadarkoli sem prišel do ulnjaka,
sem mehanično prebral napis nad
njim: — Muha, daj kruha, — na-
to sem se okrenil in ob taktu no-
ge še parkrat ponovil: Muha, daj
kruha. Potem se je prečila ta de-
klamacija v hitrejši ritem in sem
slišal bonanje nervoznih suhih pr-
stov po pultu, smeh v basu in —
Je — pa ni, je — pa ni, — Za-
kaj ni? — Ne vem, sam ne vem
— ha-ha-ha.

Pa sem se razjezil in sem skle-
nil uiti. — Če ni, mi povej, glavni
urednik! Če ne veš, zakaj praviš,
da ni?

Tik pred ulnjakom sem se na-
glo obrnil in raztegnil korak, da
ubežim.

Toda pri vratih me je srečal
urednik, me pogledal z veselimi
očmi, me prijel za roko in odve-
del v obednico.

— Kaj bi popravil? — sem
vprašal.

Spet se je veselo zasmejal.

— Ne vem in sploh ne vem, če
se to da popraviti.

Začela sva jesti. Kosilo je bilo
skromno, toda zame pojedina. U-
rednik mi je stregel in ponujal,
da me je bilo sram in sem bil ves
rdeč.

Po kosilu sva posedela trenu-
te. Urednik mi je lice zresnilo,
nalil mi je čašo vina, tudi sebi ka-
nil nekaj kapljic v kozarec, trčil
in rekel.

— Naprej, mladi prijatelj! To
ne sme biti Vaše zadnje delo.

Ko sva izšla, se je za hip za-
misli. Oči je imel skoro popolno-
ma zaprte. Miže je nato vzdihnil
in rekel čudo ginjeno in slovesno:

— Dobra povest je dar božji, je
biser, in blagor mu, ki ga najde.

— Nato je spet pomolčal, kakor
bi prisluškval odmevu lastnega
stavka, potem naglo vstal in mi
segel v roko.

— Pišite in še prinesite. — Z
Bogom!

Vračal sem se po Poljanski ce-
sti — študent do sita sit in nič
več ni bilo strahu in ne jeze v
mojem sreč. Z otročjo modrostjo
sem preudaril, da je bila noveli-
ca pravzaprav dobra, sicer bi ne
bil jedel z urednikom.

In sem spet pisal.

To pot v verzih — dramatično
sliko. Bučno je šumel jambični
kvinar na popir. Kakor gorski po-
tok, ves v rožah in bobneč, kot bi
se godilo kdovekaj.

Ko je bilo delo dokončano, smo
se zbrali v pozni noči v zakotni
gostilni — in jaz — avtor sem čit-
l. Kdo bi nam zameril, če so bili
sprejeti s ploskanjem in ognjevi-
timi pogledi takile in podobni ver-
zi:

In na slovenski zemlji so zatri-
la slovo Slovenov slavnih —
In duh očetov je z grobišč odje-
l: "O — tega kriv je tuji meč" —

Soglasno se je sklenilo, da se ta
igra uprizarji pri slovensko-hrva-
ški abiturientski veselici.

Vloge prepisane, naučene.
Dva dni pred prireditvijo pa
pride in mahne meč vladnega cen-
zorja: — Ne smete! To je pansla-
vizem.

Tedaj sem se napotil pod Tivo-
li, pobral gredoč trblo desko in
jo zanesel v borovnice, kjer sem
ležel v vresju na trbli deski, pisal
prolog veselici. Prolog — name-
sto drame!

Točno deset minut, preden sem
stopil na oder, me poišče komi-
sar, ki mi službeno vljudno na-
znani, naj bom s prologom pre-
viden, ker bi si sicer utegnil za-
igrati — budočnost.

— Slep je, kdor se s petjem
ukvarja, — sem mrmral študent
Prešernove verze in si naročil
peto skodelico črne kave, ob ka-
teri se nisem nič učil prologa, —
ampak raznišljaj.

— Prvi honorar smeh v basu —
in kosilo povrhu, drugi honorar
srečo oko čuvarja zakonov in dr-
žavne sreče. — Tovarš me je pri-
tekel klicat na oder.

Pred mano tisočglava množica,
pod nogami gugajoče se deske
izposojena salonska suknja več
kot odveč.

Izgovorim. Občinstvo ploska
Uredniki mi čestitajo in prosijo
ropkopa.

Jaz sem pa sedel pod kostanj
in si naročil vina. Zakaj ustnice
so mi bile suhe, da so me pekle.
V oči so mi stopale solze od sra-
mote.

— Lagal sem vam, ljudje, la-
gal, in zato me hvalite. Ne maram
honorarja za laž.

In na vroče študentsko sreč
sem pritiskal prepovedano dramo
ki sem jo vzljubil šele tedaj, ko
je bila preganjana. Toda tisto u-
ro sem se napil omamnega stru-
pa in kljubovalnost je dozorela
v meni ter sem se napotil iskat
biser, o katerem je govoril u-
rednik.

Plah in boječ sem se pomeša
med one, ki so hodili visoko na-
menoj. Gledal in spoštoval sen-
jih, kot prvošolec gleda maturan-
ta. A danes? Skoro nikogar več
ni. Sredi poto so utihnil nekateri,
drugi so se sprli s svetom
in odšli v večnost.

A jaz še brodim in blodim. V
sreč doni odmev pravilice o bi-
seru. Iščem ga. In desetkrat in
stokrat se mi je zadelo: Tukaj
je, našel sem ga! In ko ga izkop-
ljem, je komaj ponarejen dra-
gulj.

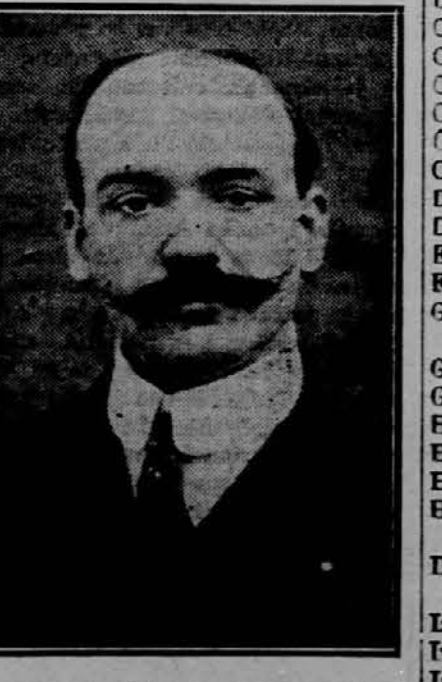
In vselej takrat me objame ču-
dovita žalost. In vselej takrat se
oglasí s smehljajem razum: Vri-
se, ne hodi dalje! Ne najdeš ga
In vselej takrat mi odgovarja
spomin: Pogled tisočih najlepših
ur svoje mladosti, ki si jih preho-
dil na tej poti, pogled razrito svo-
jo dušo! Nikar nazaj!

In ko primem za pero, se spom-
nim ur, ko je vrela na bele pole
ko ni bilo ne strahu ne sodbje, ko
so bile besede rože, ko so bili stav-
ki girlande. In danes je vse to su-
ho in se bojim rož in se plašim
girland in bi dal vse to za eno sa-
mo živo srčno kapljo, ki bi se
strčila v školjki v biser in bi se
razveselil samega sebe:

— Blagor, ki si našel biser.

NAZNANILO.

Čenjenim naročnikom v Penn-
sylvaniji sporočamo, da jih bo v
kratkem obiskal naš potovalni za-
stopnik

Mr. ZVONKO JAKŠAR,
ki je pooblaščen pobirati naroč-
nino in izdajati tozadevna potr-
dila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh,
Pa., in okolici.
Upravitelj "Glas Naroda".

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Jeruzalemski romar	—45
Evangeljska zakladnica	—50	Kristusovo življenje in smrt	—3.00
Gospod usliši moje molitve	—50	Krištof Kolumb	—20
z posebnimi velikimi črkami	\$1.00	Križana umiljenost	—40
Ključ nebeskih vrat	—50	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Jezus in Marija	—40	Lažnjivi Kljukec	—20
Marija Varhinja	—60	Leban, 100 beril	—20
Marija Kraljica	—60	Maksimilijan I.	—20
Marija Kraljica, elegantno	—60	Marija, hči polkova	—20
vezana	\$1.20	Mati, socialen roman.	\$1.00
Pot k Bogu, v šagrin vezano	\$1.20	Malomestne tradicije	—25
Rajski Glasovi	—50	Mir Božji	—70
Rajski Glasovi, elegantno	—90	Miklova Zala	—35
kost vezano	\$1.20	Mirko Postenjakovič	—20
Sv. Ura, elegantno vezano	\$1.20	Na divjem zapadu, vez.	—60
Sv. Ura, v slonovo kost ve-	—60	Na indijskih otokih	—30
zvano	\$1.20	Najdenček	—20
Skrbi za dušo	—60	Na jutrovem	—30
Skrbi za dušo, elegantno ve-	\$1.20	Na krivih potih	—30
zvano	\$1.20	Na razlihih potih	—20
Nebesa naš dom, elegantno	\$1.20	Narodne pripovedi, 1, 2,	—20
vezano	\$1.20	in 3. zvezek po	—20
Vrtec nebeški	—40	Naseljenec	—20

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, 7422	—25	Odkritje Amerike, vez.	—80
Abecednik nemško-angleški tol-	—50	Pasjeglavci	\$1.00
mač, vezan	—50	Prihajaj	—30
Angleško-slovenski in slo-	—40	Pregovori, prilike, reki	—25
vensko-angleški slovar	—40	Prst vrčevem Grogri	—20
terilo prvo, vezano	—30	Prst božji	—20
terilo drugo, vezano	—40	Randevouz	—25
terilo tretje, vezano	—40	Revolucija na Portugalskem	—20
terkvena zgodovina	—70	Senila	—15
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Simon Gregorčiča poezije	—45
Domači zdravnik, vezan	—75	Stanley v Afriki	—20
Domači živinozdravnik	—50	Stenlock Holmes,	—20
čvangelj	—45	3, 4, 5, in 6. zvezek po	—80
čizika 1. in 2. del	—45	Sveta noč	—20
čitri računar, vezano	—40	Srečolovec	—20
čemšina brez učitelja, 1.	—50	Strah na Sokolskem gradu,	\$5.00
2. del po	—50	100 zvezkov	—20
čemšina brez učitelja, 1.	—50	Strelec	—20
2. del, vezano	\$1.20	Sanjska knjiga, velika	—30
čbena zgodovina	\$4.00	Štiri povesti	—20
česmarica, nagrobnice	\$1.00	Tegethof	—25
čoljedelstvo	—50	Turki pred Dunajem	—30
čopolni nauk o čebelar-	\$1.00	Trije rodovi	—80
stvu, vezan	—20	Vojna na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
čadereja v pogovorih	—25	Zlate jagode, vez.	—30
čschimpffov nemško-sloven-	\$1.20	Življenjepis Simon Gregor-	—30
ski slovar	\$1.20	čiča	—50
čschimpffov slovensko-nem-	\$1.20	Življenja trnjeva pot	—30
ški slovar	\$2.00	Znamenje štirih	—30
Slovenski pravnik	—2.50	Za kruhom	—30
Slovar nemško-slovenski	—2.50	Življenje na avstr. dvoru ali	—75
(Janežič-Bartel), vez.	\$2.50	Smrt cesarjeviča Rudolfa	—75

